

BELLPUIIG

ARTA

DICIEMBRE

1980

Nº 6

IV EPOCA

SETMANA DE SETEMBRE-80(II)

(continuació)

3.- PREDICACIÓ I FORMACIÓ:

a) Per fer intel·ligible la seva predicació, la nostra Església s'esforçarà per emprar a tots els nivells, un llenguatge directe i popular.

b) Els capellans exerciran amb responsabilitat el ministeri de la Paraula, evitant una predicació buida que no diu res a ningú, i encara menys als joves, il·luminant les realitats del món amb la llum de l'Evangeli.

c) S'intensificarà la Catequesi a tots els nivells, amb atenció particular a la Catequesi d'Adults, i la formació permanent del clergat.

4.- PASTORAL SACRAMENTAL:

a) En la litúrgia i els sacraments ens trobam els creients i totes les comunitats de Mallorca. Per la especialíssima importància d'aquesta dimensió de la vida de l'Església, volem fer un particular esforç per arribar a uns plantejaments evangelitzadors en aquest camp. Així ens comprometem en concret a:

b) Que s'acabi de publicar el Directori de Sacraments abans de final d'any.

c) Revisar i completar les parts ja publicades a la llum de l'experiència.

d) Donar-lo a conèixer i explicar-lo al poble sistemàticament durant aquest curs.

e) Complir-lo fentment a totes les comunitats i esglésies. També a les no parroquials i de religiosos i religioses.

5.- CORRESPONSABILITAT I PROGRAMACIÓ:

L'Església de Mallorca vol avançar cap a una major participació i corresponsabilitat de tots els seus membres. Al mateix temps creu necessària una mínima programació pastoral que no ofegui una desitjable creativitat i espontaneïtat. Per això creu necessari:

a) Que es promogui la creació de Consells Parroquials allà on no n'hi ha i es potencien els ja existents.

b) Que el Consell Diocesà de Pastoral, per fidelitat als acords de la Setmana de Setembre-80, elabori abans del 31 de desembre un programa d'acció conjunta. Han de fer-lo mateix les Delegacions Diocesanes, les Parròquies i altres institucions de l'Església.

c) Aconseguir un intercanvi de béns materials, idees, persones, serveis i informacions entre parròquies,

comunitats, grups i institucions eclesials.

d) Reconeixem que no podrà existir comunicació de béns materials, fins que no sigui un fet que tot capellà pugui ser destinat a qualsevol parròquia de Mallorca (ententent això de manera que passin davant els motius pastorals, i no les conveniències personals). També, que les religioses deixin de concentrar les persones més capaces als seus col·legis de Ciutat.

e) La promoció i animació de petits grups i comunitats cristianes.

f) Urgir als religiosos i religioses que, d'acord amb la Vicaria Episcopal corresponent, donin passes necessàries per a una major integració a la pastoral de conjunt.

g) Que el Consell Diocesà de Pastoral, els Consells Parroquials i tots els altres grups o comunitats revisin cada tres mesos el seu programa i la seva acció amb fidelitat als acords de la Setmana de Setembre-80.

L'equip parroquial

Nota: Les conclusions estan tretes del Bolletí Oficial del Bisbat de Mallorca de dia 16 d'Octubre de 1980.

BELLPUIG

REVISTA MENSUAL

Nº 6 - IV ÈPOCA - DECEMBRE

Director: Rafel Umbert Sureda

Consell de redacció:

Miquel Morey, Antoni Gili,
Jaume Mayol, Climent Obrador,
Guillem Artigues, Serafi Guiscafré,
Bartomeu Jaume, Gabriel Palou,
Joan Pastor, Guillem Bisquerra
(administrador).

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

SANT SALVADOR-2, telf. 562020. Artà

IMPRES EN OFFAET PROPI

ENERGIA SOLAR CATEL

Projectes i instal·lacions

Aigua Calenta

CAPDEPERA

Coves S/N

563835

Calefacció

Piscines

Hivernadors

ELECTRICITAT SOLAR

MANACOR

Dulzura, 1-1ª D

550987

HIDRORADIESTESIA

Estudios radiestésicos de aguas subterráneas garantizando el caudal.

Respeten las aguas subterráneas.

No las contamine, su salud depende del agua potable.

Estudios de localización de ondas y rayos nocivos.

Los rayos nocivos son destructores de la salud pública, defiende su organismo de las nefastas radiaciones nocivas. Los rayos nocivos afectan directamente al desarrollo de la vida vegetal y animal.

PARA MAS INFORMACION DIRIJANSE POR ESCRITO A (HIDRORADIESTESIA)

D. Miguel Morey Lliteras. Calle Pontarró, 33. Tel. 26 21 17 - Artà (Mallorca)

Semblen curtes, les festes de Nadal

Amb un fons musical de l'apoteòsic Al·leluia del "Messies" de Händel, dos homes: un blanc i un negre (o un groc i un vert o un blau i un vermell...) es donen la mà.

Amb un fons musical d'una nadala, uns amics es reuneixen, riuen, parlen.. es donen la mà, s'abraçen.

Amb un fons musical de "Santa Nit" tres generacions assegudes al voltant de la taula estan dinant. En acabar, es donen la mà, es besen, s'abraçen.

Es Nadal, per tot arreu del nostre món "civilitzat" es repeteixen aquestes i consemblants imatges que ens parlen d'amor i de pau. Així ens ho recorden a diari les publicacions periòdiques, la ràdio, la televisió, fins i tot a cada casa els motius nadalencs són testimoni fidel d'aquestes festivitats.

Abans, ja hem comprat i enviat als amics, parents i coneguts, les felicitacions que, mitjançant les targetes apropiades, recorden als destinataris els nostres anuals desitjos de pau, felicitat i prosperitat.

Cal, per tant, al llarg d'aquests dies esser bons i comprensius, respectuosos i amants del nostre germà proïsme. Cal, per tant, el treure, encara que sia només per aquests dies, les caretes d'un somriure permanent i de l'actitud bondadosa. Encara que no sia més que per aquest dies.

Perquè, desgraciadament, és una careta, és una actitud fictícia que, per les circumstàncies, hem de demostrar. És Nadal.

Després, tornarà la normalitat. I per normalitat entenem les travetes, enganys, hipocresia, enveges... que a cada lloc i en tot moment trobam arreu del caminar per les empinades pujades de cada dia.

I aquesta normalitat, aixecada en la col·laboració de tots, la vivim a diari dins la nostra comunitat de personalismes i del jo damunt el tu, dissimuladament per efectiva. Endarrera resta la mà allargada un bon dia, perquè aquella mà, aquell abraç eren el rite sagrat d'un moments o la costum a-relada dins nosaltres sense saber perquè, que no sentiments veritaders i perdurables. La felicitat que desitjarem a l'amic, al conegut i fins i tot al parent amb aquesta targeta, eren el fruit d'una simple formalitat, com pot esser la del rutinari bon dia del matí, perquè el que interessa és la meva felicitat, la meva prosperitat, la que s'aconsegueix en la majoria de les vegades amb la desgràcia del veïnat.

Així corren els dies i els mesos fins l'any que vé, quan, altra vegada, en arribar Nadal, tornarem a recollir la careta del somriure permanent, treure-li la pols i, al llarg d'uns dies, felicitar i abraçar efussivament, després d'haver enviat les corresponents targetes de desitjos anuals als nostres amics, parents i coneguts.

Semblen curtes, les festes de Nadal.

ECOS

NACIMIENTOS

Día 11 de noviembre.- Cristina Torres Stuch, de Francisco y Valeria-Lilian C. d'Alqueriot, 12.

Día 24.- Dolores Ferrera Corraliza, de José-Ignacio y María del Carmen C. del Ferrocarril, 27.

Día 3 de Diciembre.- Jessica Cabrer Klenne, de Gabriel y Susanne. C. de Costa y Llobera, 49.

MATRIMONIOS.-

Día 22 de noviembre.- Fernando Grillo Llanos con Antonia del Salvador Perrelló Dalmau.

Día 6 de Diciembre.- Joaquín Miguel Hernández Sastre con María Antonia Serra Gelabert.

DEFUNCIONES.

Día 25 de Noviembre.- Miguel Payeras Perxana, a) Canyeret, casado, de 90 años. C. del General Aranda, 87.

Día 3 de Diciembre.- Francisca Ana

Llaneras Pomar, a) Coronella, casada, de 78 años. C. de Na Crema, 27.

Día 5.- Catalina Lliteras Tous, a) Recuita, viuda, de 87 años. C. de Antonio Blanes, 30.

Día 8.- Isabel Ginard Carrió, a) Regtora, viuda, de 69 años. C. de Marina nº 4.

Día 9.- Juan Ferrer Riera, a) Baleu, casado, de 66 años. C. del Pou d'Avall, 26.

Al ministre d'Administració Territorial

Davant el gran disbarat que pronuncià el Senyor Ministre d'Administració Territorial al Congrés de Diputats, dient que la nostra comunitat no era històrica, el Grup de Drets Humans de Mallorca encaminà a Miquel Ambrós la redacció d'un article que demostrés i defensés la historicitat de la nostra comunitat.

Enviat dit article a n'els diaris de l'illa, al·ludint l'omertà i no el volqueren publicar, un altre, simplement en feu una breu ressenya. Va ésser el DIARI AVUI de Barcelona amb fetx del 15 de novembre de 1980, el que es digna publicar-lo.

Senyor ministre, el «Diario de Mallorca» del 16 d'octubre del 1980 ens donà la ressenya de la vostra intervenció en el Congrés de diputats sobre la política autonòmica del govern central. Citant les vostres paraules, el «Diario de Mallorca» deia que «el Gobierno piensa que las comunidades no históricas deben acceder a la autonomía por el artículo 143». És una opinió respectable, encara que nosaltres creiem que haurien de ser les mateixes comunitats les que decidixin quina via volen seguir. Però continuàvem llegint i vàrem haver de constatar que, segons la vostra opinió, les comunitats històriques quedaven reduïdes a Catalunya, Euskadi i Galícia, les quals han pogut seguir el camí autonòmic indicat a l'article 151 de la Constitució espanyola. Això ens feia sospitar que les illes Balears pertanyien a les comunitats no històriques, i les nostres sospites van quedar confirmades en veure que vós incloïeu «Balearas» en les comunitats que han de seguir la via 143. Deducció lògica: si l'article 143 de la Constitució és el camí de les comunitats no històriques, «Balearas» com vós deia, pertany a aquestes darreres. De primer vam quedar sorpresos i després ens vam indignar davant la ignorància que demostra el fet d'incloure les nostres illes en les comunitats no històriques. Creiem que aquesta ignorància és excusable en una persona que no té més escola que elemental, però en boca del ministre d'Administració Territorial (expressió ben curiosa aquesta) sona a insolència. Seria bo, senyor ministre, que repassés els llibres d'història, però no els d'inspiració franquista, que són els que estudiàreu; altrament no haurieu comès un error com aquest. Les arrels d'una comunitat històrica no s'han de cercar en els Estatuts d'autonomia que es van aprovar durant la segona República, com es dedueix de les vostres paraules i de la política autonòmica del vostre partit. Amb la nostra carta voldríem dir-vos on cal cercar-les.

Començarem dient que, segons els historiadors, els primers pobladors de les nostres illes ni racialment ni culturalment no tenien relació amb els habitants de la península Ibèrica. Molts van ésser els pobles que conqueriren i dominaren les nostres illes (d'entre ells els romans i els musulmans són els qui ens han legat més deixes de llur presència), però és la gran gesta del rei En Jaume el que integra el destí de les Balears dins la confederació catalano-aragonesa. Així les illes adquireixen, a partir del segle XIII, unes característiques ben seves dins els pobles d'Espanya i segueixen una trajectòria històrica i política totalment diferent de les regions que anomenau en el vostre discurs al costat de «Balearas»: Extremadura, Múrcia, Castella-La Mancha. En una paraula, us agradi o no, les Balears ja a l'Edat Mitjana constitueixen una nació dins la península Ibèrica. L'any 1276 el rei Jaume II de Mallorca es deia «Ray de Mallorca ab les illes de Menorca i de Ivissa e ab les altres illes adjacens a aqueil Reyn». Fixau-vos-hi bé: la nació mallorquina és anomenada regne i té dinastia pròpia, que s'extingueix l'any 1349 amb les lluites de Jaume III amb Pere el Cerimoniós. Les guerres de la Germania del segle XVI, tot i tenir com a rerefons un malestar social, representen ja una rebel·lió contra el poder centralista, que anava prenent força sota l'emperador Carles V, el qual —dit sigul de pes—, quan visità Mallorca, hagué d'acollir al discurs de benvinguda redactat íntegrament en català. Llavors, senyor ministre, no hi havia aquest decret esquilfit de bilingüisme que el vostre partit ens ha imposat. Només existia una llengua entre nosaltres: la catalana. Podríem continuar repassant la història, però aquests exemples demostren a bastament que les illes Balears no tenen res a veure amb les comunitats no històriques que esmentàveu en el vostre discurs. Potser penseu que tot això pertany ja al passat, que la realitat d'avui és tota una altra i que cal construir el país ara i no restaurar el país d'altres temps. Hi estem d'acord, però el que discutim és el caràcter històric de la nostra comunitat. Per això us voldríem recordar com és que ara ens trobam on som.

El 7 de desembre del 1715 Felip V, de memòria sinistra, publicava el decret de Nova Planta, que imposava una concepció absolutista i desplaçava la nostra, basada en el respecte dels drets humans. La primera, la franco-castellana, era despòtica; la segona, la nostra, era respectuosa dels furs i franquèses. I això ho feia sense cap raó. L'única raó que tenia era el dret de conquesta després d'haver enviat un exèrcit estranger que ocupà les nostres illes. Des d'aleshores l'antic regne de Mallorca, lliure, autòcton i amo del propi destí, s'ha convertit en una província sotmesa per la força bruta, dependent en tot i per tot del poder llunyà de Madrid. Aquella Mallorca, autogovernada pel Gran e General Consell, que parlava en català amb el rei d'Espanya, era degradada a ser un poble amb lleis, costums i llengua castellanes. I aquesta és la situació que encara tenim, però això no és el nostre país ni la nostra història.

Heus ací, senyor ministre, a grans pinzellades la tragèdia del nostre poble. Penseu-hi seriosament i objectivament, lluny d'òptiques unitàries heretades d'un passat vergonyós i recent, i veureu com les illes Balears són una comunitat tan històrica com qualsevol altra, encara que no poguéu tenir Estatut durant la República. A més, qui diu a ha de dir b, i, si deia que Catalunya és comunitat històrica, també ho heu de dir de les illes pels seus lligams històrics, polítics, culturals i ètnics que les van mantenir unides a Catalunya durant cinc segles. Per tant, l'autonomia que ens vol donar el vostre govern no és una gràcia que ens fa, sinó un acte de justícia elemental. No fa més que tornar allò que sempre ha estat nostre i que ens fou violentament arrabassat en nom de la unitat d'una pàtria que mai l'hem sentida com a nostra. Fa set segles que les nostres illes existeixen com a nació: durant quasi cinc s'han governat a si mateixes, durant dos i mig han estat sotmeses al dret de conquesta. Això vol dir que el temps de llur sobria és molt més llarg que el de llur subjecció. Es aquí, senyor ministre, on heu de cercar les arrels històriques de la nostra comunitat abans de decidir quines comunitats són històriques.

Amb tot el respecte

Miquel Ambrós i Albertí.

on nom i per endrecc del Grup de drets humans de Mallorca

noticiari

Con muy buen acierto por parte de nuestro Ayuntamiento (salvo politicos), se ha abierto un gabinete de Orientación Pedagógica, regido por la Srta. Francisca Salvà, pedagoga. Sort Paca!.

DINAMITZACIÓ CULTURAL DE "LA CAIXA"

Dins el programa de Dinamització Cultural de les Biblioteques de la CAIXA, fou programat pels dies 24, 26 i 28 de novembre passat un curset de divulgació de Cinema Familiar, per tant d'iniciar als aficionats dins el complicat i sorprenent cinema del super 8. A pesar de l'interessant del tema i del esforç dels responsables, no tingué, aquest curset, l'èxit esperat. Verdaderament hi ha que pensar que la gent es desentén, cada dia més de qualsevol activitat que el tregui de caseva, al costat de la caixeta. Lamentable.

Pels propers dies 12 i 19 de desembre s'han programat dues interessants conferències, especialment dirigides als pares, que tractaran d'una "Dona, Educació, i Societat"- Diagnòstic d'un canvi i Problemàtica de l'orientació escolar i professional.

segueix plana 13

QUÈ VOLÍEU..?

A l'apotecari li ha sabut molt de greu que qualcú s'acordàs d'ell quan no estava malalt.

N'ha fetes moltes de passes per saber qui era o eren els firmants "GFM" i fins i tot ha insultat, desproticat, i ha insinuat que tot lo escrit a la col·laboració no era vera, sols una calúnia, una gran mentida i sobretot sense cap fonament.

Per lo vist tot allò no era ver.

NO ES VERITAT... que de nou recetes, la setmana passada, nomès n'hi haguessen una.

NO ES VERITAT... que durant més de dos dies per no haver res faltaven les aspirines i pomades tant utilitzades com el "TANTUM".

NO ES VERITAT... que sol demanar el color, la gruixa, l'altura...etc.

NO ES VERITAT... que barreja la gent més d'una vegada i que els seus verbs a vegades mereixerien qualque resposta fora de tò.

NO ES VERITAT... que en molta freqüència la clientela (forçosa, les dues farmàcies estàn monopolitzades) ha d'esperar el temps que vostè troba convenient.

NO ES VERITAT... que la seva farmàcia que hauria esser immaculada de netedat, se pareix més a una soll, que qualcuna de les que hi ha per les afores.

NO ES VERITAT... que ja és hora de què pensi a emblanquinar aquelles ennegrides parets.

NO ES VERITAT... que tot el poble ho sap i que està acostumat, habitualment, i que fins i tot de tan habi-

tuat, ha agafat el llis i no en fa massa cas, degut a què no veu qui li deu poder arreglar aqueix embutmat.

LA VERITAT... és que la farmàcia, les dues farmàcies, han d'estar regides en tot moment pel farmacèutic i que no passi lo que sovint ha passat, en massa quantitat, que les medicines siguin caducades, cosa que no sé fins a quin punt no és força delictiva, la majoria de les quals passen desapercebudes, ja que molts de malalts lo que esperen és que la medicina faci la seva missió i se'n preocupen poc de mirar si está o no caducada.

Creim que tot lo dit és VERITAT i també que més d'un 90% dels artanencs estan en complet acord. Lo que passa és que "el sabater és el que sol dur les sabates brutes" (nos perdonin es sabaters).

Esperant pel bé del poble que netegi lo que ha de netejar.

GFM

UNA NOBLE TASCA

El Magnífic Ajuntament d'Artà, just acaba de donar l'avançada passa, exemple desitjable, per a tots els demés ajuntaments de l'Illa, d'arriscar-se amb la noble tasca d'aconseguir el millorament de l'estament educatiu a Artà, convocant concurs públic per otorgar un càrrec a un especialista en educació sota el nom de "Tècnic responsable del Servei Municipal d'Orientació educativa" escomesa que, de ben segur, ha de conduir al replanteig del sistema d'ensenyança a Artà i dels seus condicionants.

El desgavell del sistema educatiu, és, per tot arreu, quasi be, greu: els objectius i continguts no són actualitzats; es fan les programacions d'esquena a la realitat social i del medi en què l'alumne es mou; tot massa sistematizat i centralizat des del ministeri. S'ha oblidat, fins ara, l'entorn més immediat de l'al·lot; el compromís amb tot el que ens envolta, principi únic i veritable per a la universalitat de la cultura.

Una escola creativa, activa, investigadora i dinàmica, que faci dels alumnes protagonistes dels seus quefers, futurs adults amb el suficient coratge per emprendre les tasques que sorgiran amb il·lusió imaginativa i esperit crític enfront de les situacions i les persones.

Una escola popular, al fi. Aquest és el bessó de la qüestió per Artà: la manca d'escola estatal, laica i lliure, al servei del poble.

És per tots aquests raonaments, entre altres, que fan d'aquesta present convocatòria que ens ocupa, que arribi oportuna i tengui un caire renovador, de portes obertes.

També vull donar la benvinguda, des d'aquí, a un altre esdeveniment educatiu, exemple fidel i esperançador d'aquest compromís amb les nostres arrels: em referesc a l'edició, juntament amb l'I.C.E. (Institut de Ciències de l'Educació), que, l'Ajuntament d'Artà ha patrocinat del llibre: "La nostra Història. Dels inicis fins a Jaume I" de J. Alzina i J. Sureda, conjuntament; eina de treball per els al·lots i joves d'Artà, obra preciosa i única que ens ve a demostrar que, el nostre medi i entorn, com tots, és una font d'investigació i de coneixença prou rica i en les fonts del qual s'han de nodrir les generacions actuals i per vindre.

És una tasca bella i arriscada, com he dit abans, aquesta, de voler arreplegar forces per aconseguir fites més altes i esperançadores en el camp de l'educació, tant desprestigiada, com urgent.

MUREDDUNA

No es precisamente lo ocurrido en este frío otoño el que abundase ese apreciado manjar.

Según se ha dicho ha sido uno de los peores años en cuanto a cantidad recogida por nuestras circundantes montañas. Primero la gran cantidad de Ha. quemadas en el pasado verano y posteriormente la poca lluvia del preciso momento han sido los principales causantes que el kilo de setas se pagase sobre las 1.500 ptas.

Visto lo anteriormente citado, cual sería

nuestra admiración al entrar en cierto café y poder observar esta preciosa seta, que no dudamos un instante en fotografiarla junto a su propietario.

Como se ve, se trata de nuestro archiconocido Sebastián Villalonga "Revull", y como es norma en él, no dudó invitar a los allí presentes y celebrar tan bonita pieza, lo que aprovechamos para dialogar unos momentos:

- ¿Ha sido la más grande en todos tus años?
- No lo es; pero sí te diré la más bonita.
- ¿Cuánto tiempo dedicas a la busca?
- Normalmente desde el amanecer hasta más o menos las once. Te diré que muchos otros buscan todo el día y luego paran en este mismo sitio y se compran un kilito de las que mi cesta ha depositado. A estos "chufletes" o "buscadores de asfalto", les invito otra vez (ya será la tercera) para que se levanten cualquier mañana, con o sin lluvia y me sigan, tanto me da desde El Verger hasta Cala Mitjada o viceversa, como prefieran.
- Suponemos que lo dices para ciertas personas ¿no?
- "A qui li piqui que se rasqui."
- ¿Cómo has considerado el año?
- Dentro de todo he sacado lo suficiente; pero años mejores los ha habido.
- ¿Quienes son para tí los mejores buscadores del pueblo?
- Sin menospreciar a nadi el mejor fué Nadal Capó, y actualmente con gran diferencia es Jordi "Pistola".
- ¿Cuántos kilos de setas regalas en la temporada?
- ¿Kilos? Ni uno solo. "qui vol peix que se banyi el cul..."
- Salud.

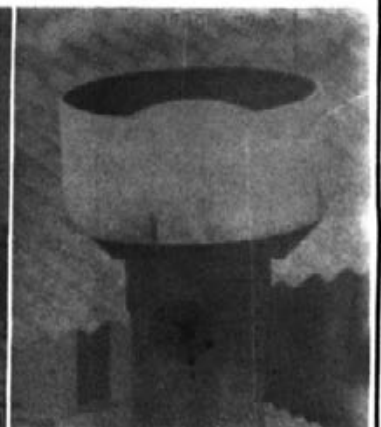
Artigues

DIFERÈNCIES:

QUÈ HI FEREM!

Uns prefereixen que lluesqui un bon sol. Altres, que del funeral, surtin espines de foc. I llevors, n'hi ha que el tapen perquè, no entri ni sol, ni aigua, ni vent.

CASA BOTELLA

OFERTAS: Navidad y Reyes
frigoríficos WESTINGHOUSE
cocinas ORBEGOZO
máquinas de escribir HISPANO OLIVETTI

Valoramos al máximo lo usado

desitja
als seus clients i amics un

Bon Nadal i Felix Any Nou

DON JOSE SE DESPIDE

NOTA: Ante la imposibilidad de hacerlo personalmente, quiero despedirme de Artà y de todos los "artanencs", al incorporarme a mi nuevo destino de médico titular en la localidad de Chinchón, provincia de Madrid, donde encontrareis al amigo que, a lo largo de tantos años entre vosotros, ha intentado, ser uno más de ese entrañable pueblo de Artà, donde he encontrado una amistad y un aprecio que valoro y agradezco. Y a los que, sin querer, pudiera en cualquier momento haber molestado u ofendido, os ruego, sinceramente, me disculpeis.

A todos pues, amigos, hasta siempre y muchas gracias.

JOSE MARTINEZ DUARTE

NOTA DE LA REDACCION

Ante ciertos rumores que han circulado en la Colònia de San Pere, este Consejo, al objeto de evitar suspicacias y aclarar los malos entendidos que puedan haberse producido quiere hacer constar que hasta el día 14 de noviembre último, en que se cerró la redacción del pasado número de BELLPUIG, no se había recibido ninguna carta, ni escrito del

hasta entonces colaborador habitual G. Jordà, ni de persona alguna y con referencia a la Colònia de Sant Pere

Hasta el día de hoy, 12 de diciembre, no hemos recibido cierta carta que, al parecer fue firmada por algunos vecinos de dicho lugar para su inserción en nuestra revista.

Consejo de Redacción.

LE RECOMENDAMOS ATENCION al presente comunicado:

- 1 Semana en MADRID desde 4.000 Ptas.
- 1 Día en GALICIA desde 4.800 Ptas.
(Inclusive Rías Bajas y La Toja)
- 1 Semana en GALICIA desde 11.685 Ptas.
- 1 Semana en LONDRES desde 9.200 Ptas.
- 1 Semana en CANARIAS desde 14.900 Ptas.

Viajes de Novios, Individuales y colectivos. Estados Unidos, Cuba, México, y cualquier parte del Mundo. Billetes Marítimos, Aéreos, Ferrocarril y Autocar a cualquier destino.

Desde su casa o la nuestra (que es también la suya) hay escasos segundos, utilizando el teléfono, Llame, por favor, a los números: 56 34 02 - 56 36 97, donde gustosamente le atenderemos

VIAJES CARDOSA, S. A.
 Leonor Servers, 35. CALA RATJADA

BELLPUIG D'ARTÀ

Església de Bellpuig. Vista completa de la part que dóna a mitjorn.

Els frares premonstratosos de Bellpuig d'Urgell foren porcioners de Mallorca, després de ser conquerida l'illa pel Rei En Jaume I, havent béns a Ciutat que ben prest traspassaren i, a Artà, vuit alqueries.

A una d'aquestes alqueries fundaren un monestir que anomenaren de Bellpuig, en recordança i veneració del monestir català d'on derivaven.

Essent difícil establir amb exactitud la data de l'arribada dels frares a Artà, sembla que l'any 1233 ja estarien establits. En aquesta data apareix Fra Pere Joan amb el títol de Comanador d'Artà.

Des d'aquest temps començarien a posar els fonaments del seu monestir i de la seva església.

La venguda a Mallorca, l'any 1238, del primer Bisbe Fra Ramon de Torrella, monjo premonstratès de Bellpuig d'Urgell, donaria una forta empenta a les obres que romandrien acabades, l'any 1240, any en què el monestir de Bellpuig d'Artà rebia el règim i administració de la Parròquia de Santa Maria d'Artà.

La Casa i Església de Bellpuig, encara que privades de gran ornamentació, eren d'unes proporcions i capacitat més que regular. El seu conjunt formava un quadrilàter de construccions que tancaven un gran pati o claustre: per la part de mitjorn, el tancava l'església; a la part de llevant, hi havia, les cel·les dels monjos i, a la part oposada a l'església, estaven les sales principals del monestir, on hi havia el col·legi de gramàtica. Aquestes sales, o millor dit les seves ruïnes són encara avui conegudes amb el nom de Col·legi.

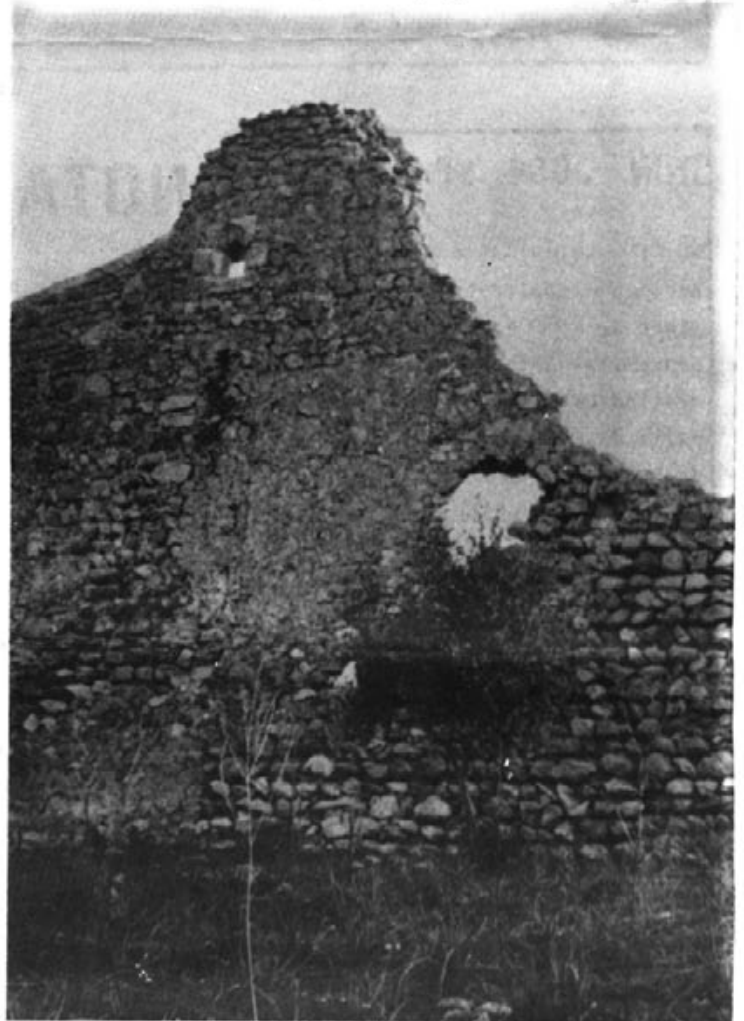
L'església de Bellpuig és de la transició romànica-gòtica i una de les més grans que

es conserven d'aquell temps a Mallorca. Això fa pensar que l'edificaren, no tan sols per l'ús del monestir, sinó igualment pels cristians de la població, aleshores escampada per tota la comarca, amb el petit nucli de l'Almudaina.

La seva planta rectangular es troba dividida per tres arcs apuntats que parteixen des dels dos metres del sòl, damunt uns capitells, imposta de motlura cistercenca de puntes diamants. Damunt aquests arcs es sostenia l'embigat de fusta decorada o policromada, segons la tradició aràbiga.

L'església tenia dos portals: el principal amb un arc de mig punt s'aixeca damunt un capitell, igualment imposta de motlura cistercenca i es troba fora del claustre. Aquest portal seria per l'ús del públic. L'altre portal, avui tapat, també de mig punt, més petit i sense cap adornament, dóna al pati o claustre. Aquest portal serviria per a la comunitat i per a les processons, voltant el claustre.

En l'actualitat aquest temple es troba convertit en la casa del pagès de la poses-

La gran paret, avui en gran part enderrocada, de les sales principals del monestir.

Portal principal de l'església de Bellpuig, amb arc de mig punt damunt capitell, imposta de motlura cistercenca.

sió de Bellpuig. La part que formava el presbiteri és avui l'estable i on hi havia l'altar hi ha la menjadora de les bèsties.

El primer Prior i per tant el primer Vicari Perpetu d'Artà fou Fra Ramon de Fraga. D'aquest monjo en tenim algunes notícies en el sentit de què era nadiu de Fraga i de que devers l'any 1257 ja havia retornat al monestir d'Urgell amb el càrrec de Prior, després d'haver estat a Artà els anys suficients per a deixar encaminada la fundació de Bellpuig i l'administració de la nostra parròquia.

El monestir de Bellpuig d'Artà fou en aquells remots temps un centre qualificat de cristianisme, intensiu i extensivament considerat.

L'església de Bellpuig, presidida per la Mare de Déu de Bellpuig, fou objecte de gran veneració des dels principis de la Mallorca cristiana. (De cada dia es veu més clar que la Mare de Déu de Bellpuig és la Mare de Déu de Sant Salvador.)

Na Maria de Benyeres, família assentada a Porreres, l'any 1258, manà en el seu testament ser enterrada "ad donam Beatam Mariam de Pulcro Podio in Artano", és a dir, devora la Mare de Déu de Bellpuig a Artà. Un fill

seu Berenguer de Benyeres, l'any 1259, també en el seu testament, fent hereu el seu germà Guillem, li posà la condició de què ell i tots els seus successors tenguessin sempre encesa, nit i dia, una llàntia, davant l'altar de la Mare de Déu de Bellpuig. Joan Benyeres, membre d'aquesta mateixa família, deixà fundat un benefici eclesiàstic a Bellpuig d'Artà.

Totes aquestes notes ens deixen entreveure que l'aixecament del monestir de Bellpuig d'Artà fou un punt de capdal importància dins la història de la implantació del cristianisme, no tan sols a la comarca d'Artà, sinó de tota Mallorca.

Però Bellpuig d'Artà no va ser tan sols un lloc on es dirigien les mirades dels primers cristians mallorquins, sinó també un lloc des del qual els monjos premonstratesos sortien per a dur a terme les seves tasques pastorals, socials i humanitàries, no sols a Artà, sinó a tota Mallorca.

Vagin uns exemples.

Una antiga estampa que representa la trobada de la Mare de Déu de Lluc, devora el pastor que trobà la venerable imatge, hi posa la figura d'un monjo premonstratès. La data de l'aparició de la Mare de Déu de Lluc es col·loca l'any 1239.

Un prior de Bellpuig d'Artà Fra Bernat de Muntanyana, l'any 1282, rep el testament de N'Arnau Alemany, a l'alqueria de Capucorb de Lluçmajor.

Aquest mateix prior, l'any 1285, era comissionat en l'assumpte dels drets pertanyents al Bisbe de Mallorca a diversos pobles de Mallorca.

No podem allargar-nos en descriure fil per randa tots els detalls de la permanència dels premonstratesos a Artà.

Sembla que l'any 1421 els frares de Bell-

Escala que pujava a les sales principals del monestir. Aquesta edificació encara es diu "Es Col·legi".

puig ja no vivien a Artà. Només restaria Fra Domingo de Raver qui exercia el càrrec de Vicari Perpetu de la parròquia artanenca, l'any 1422.

En Joan Morter, procurador de l'Abat de Bellpuig estableix, per cinc anys comptadors des de Sant Joan de Juny de l'any 1422, a Bartomeu Pol, esposa Blanca i fill Bartomeu, l'alqueria i vinya anomenada de Bellpuig, pel preu de 32 quarteres de forment anuals pagadores a l'era de l'esmentada alqueria. Es reserva els aglans per dos porcs i l'empru i servitud de la cambra major, de la cuina i del celler, amb la condició de què si l'Abat de Bellpuig, els seus frares o el seu procurador arribassin a Artà, puguin tenir empru a la mitat de l'hort i dels arbres.

L'any 1425, els frares de Bellpuig deixaren definitivament el seu monestir, després de canviar-lo amb el poble d'Os de Balaguer -visitat per mi fa un grapat d'anys- frontier amb Bellpuig de Les Avellanes, a Urgell, propietat de Joan Vivot.

Posteriorment fou traspassat Bellpuig a Albertí de Dameto i Capcir, per la viuda, fill, nora i nét de l'anomenat Joan Vivot.

Els Dameto deixaren de conservar l'església de Bellpuig i, per altra banda, tengueren una intenció ben clara d'administrar agrícolament Bellpuig, servint-se algunes vegades d'esclaus o servents.

Damià de Dameto, l'any 1449, fa la gràcia als esposos Joan, de nació de turcs, i a Maria, de nació de rossos, servents seus, de què el servesquen bé, de nit i dia, durant sis anys en els treballs rústics de l'alqueria i possessions que té a Artà. Els esposos hauran 125 lliures i estaran obligats a restituir-li tan sols 65 lliures franques i segures, en virtut de venda feta a Na Maria. Damià de Dameto promet mantenir-los, sans i malalts, en el menjar, beure i calçar de peus i donar als esmentats esposos, cada any, roba nova. En Joan tindrà una barquera i Na Maria tot allò que filarà.

Durant aquest temps es veu que l'església de Bellpuig està, no solament profanada, si no que es va desfent. Dotze cairats de l'església de Bellpuig són portats a l'obra de Xiclati. Aquest sentit d'abandó de Bellpuig igualment apareix en document o declaracions del temps de la Germania: "Mos Dameto té la possessió de bellpuig molt irreverentment may fa dir missa ni cremar lante ni siri ans ne fa botiga de forments e ordis e estant lo altar ple de pols... en la yglia de bell puig havia hun benifet ins-

tituit per un tal Jo banyeres e ara no hiha benifet ... moss.esplugues venint ab lo poble agermanat dela dita vila ... a la yglia de bell puig ... trobaren la yglia tencada y ell aconselli q muntassen p la finestra dela yglia an huna escala..."

Però s'acostaven dies de major respiendor per a Bellpuig d'Artà.

A finals del segle XV o als principis del segle XVI l'església de Bellpuig és restaurada. L'enbigat és substituït per la volta de marès i uns contraforts són col·locats a cada banda de les parets laterals.

Així veim com l'any 1615, ja se fan rogatives a Bellpuig. Era el seu senyor aleshores D. Antoni Dameto i Cotoner qui obtingué el títol de Marquès de Tornigo, en els Estats de Milan, l'any 1625, títol que canvià, posteriorment, amb de Marquès de Bellpuig.

L'any 1633, el Marquès demanà als Capellans d'Artà l'encàrrec d'anar a dir missa els diumenges i festes a Bellpuig.

Aquest assumpte el volgué solucionar el primer Marquès, en el seu testament davant el notari Joan Pérez, l'any 1629, manant la fundació d'un benefici eclesiàstic a l'altar de Sant Antoni de la parròquia. El beneficiat tindrà l'obligació d'anar a celebrar, tots els diumenges i festes colendes, a l'oratori de Bellpuig que suposam tendria per nou titular el gloriós Sant Antoni de Viana o Sant Antoni de Pàdua o ambdós, a la vegada ja que allà es celebrava missa matinal, dia 17 de gener i dia 13 de juny cada any. No sabem quan s'acabà aquest costum.

A finals del segle XVIII o principis del segle XIX, l'església de Bellpuig tornà ser novament profanada, convertint-se en la casa del pagès de la possessió, fet que, a la llarga, ha esdevingut possitiu, ja que així s'ha conservada l'edificació i les parets mestres.

D. Ferran Truyols i Morell és l'actual senyor de Bellpuig. Dos membres de la redacció de BELLPUIG el visitarem per parlar breument sobre la possible restauració d'aquesta antiga església, bresol del cristianisme dins la nostra comarca.

Del resultat d'aquesta conversa podem dir que el senyor de Bellpuig ens comunicà tres notícies: La seva clara voluntat de restaurar pel seu compte el temple de Bellpuig; l'absència d'una voluntat decidida per part de Belles Arts de dur a terme aquesta gran obra i, finalment, ens asabentà que no exclueix la possibilitat darrera de cedir Bellpuig per a la seva deguda restauració.

L'ASSAMBLEA DE LA COOPERATIVA D'ARTÀ

Actualment el cooperativisme agrari està prenent força dins Mallorca, una mostra d'aquest gran interès que la Cooperativa està despertant a la pagesia mallorquina la tenim a Artà amb la Cooperativa Sant Salvador: El número de socis ha passat a ser en dos anys 212.

Segons unes xifres sobre la campanya de l'ametlla que el gerent de la Cooperativa d'Artà Toni Garau va donar a l'assemblea del 18 de novembre al saló Parroquial amb participació d'una gran majoria dels pagesos artanencs, integrats com a socis de la Cooperativa: La qual ha rebut 216.359 kgs. d'ametlles que venen a ser 53 tones de besó i 78 tones de garroves,

"Ja no som un amagatzem més a on s'almacen els productes- va dir Toni Garau- si no que comercialitzam amb altres productes del camp".

Seguidament el Sr. Dueñas, gerent de l'Agropecuaria de Mallorca, va fer una detallada exposició informativa sobre l'actual comercialització de l'ametlla per la Cooperativa: Va insistir en la necessitat de la unió dels pagesos per a salvar els productes que surten del camp, en aquest cas l'ametlla.

En els pobles on no hi ha cooperatives el comerciant fa lo que vol en les ametlles.

Necessitat per una altra banda d'acabar amb el mercat especulatiu (avui a un preu, demà a un altre). Les cooperatives lluiten per aconseguir un preu únic perquè el pagés pugui tenir un marge més alt de guany i el consumidor pugui comprar a més baix preu.

La Cooperativa no actua com un comerciant més, no especula, per això s'han iniciat els preus de campanya. El soci entrega, no ven, i la Cooperativa negocia el producte. El problema greu que actualment té la Cooperativa és que està descapitalitzada (fan falta doblers). Es la Caixa Rural que ens

ajuda donant aquest anticip de 300 pts per kilo d'ametlla.

Es va referir també a la possibilitat que existeix de que l'any que ve hi hagi problemes per a l'exportació. Els comerciants han anat a guanyar doblers més que a assegurar-se un mercat a l'exterior.

El pagés artanenc va esser favorable a la proposta de mantenir els preus a 300 pts i no baixar-los. Creent que això seria una garantia.

A la pregunta a què es comprometen els socis amb la Cooperativa, el Sr. Dueñas, va resprondre que era necessari un **compromís formal del socis amb la Cooperativa**. Aquells s'han de comprometre a entregar a la Cooperativa els seus productes. És aquesta la mentalitat cooperativista, el soci que no entrega a la Cooperativa es fa la competència a ell mateix.

La Cooperativa ha de fer les previsions per a col·locar lo millor possible els productes i si no hi ha compromís del soci no pot existir aquesta previsió.

Fer una Cooperativa potent és fer socis potents.

informa Tomeu

ELECTRODOMESTICOS OBJETO REGALO	EXPOSICION Y VENTA: Calle Méndez Núñez, 38 (Plaza de los Pinos) Teléfono 56 32 38 CALA RATJADA
SANEAMIENTO CAJEFACCION	
 COMERCIAL CANTÓ	ALMACEN Y TALLER: Calle Costa y Llobera, 28 Teléfono 56 20 58 ARTA

ELECTRODOMESTICOS	RADIO Y TELEVISION
COMERCIAL	
SANSALONI	
Bicicletas · Velomotores · Motos y Motores Riego Objeto regalo y Juguetaria	
Calle Recta, 2 · Teléfono 56 22 93	ARTA (Mallorca)

Los dos millones de pesetas que, según presupuestos del Ayuntamiento, deben dedicarse a mejoras en nuestro pueblo. Por acuerdo unánime, serán invertidos en adecentar y reparar la "Plaza San Pedro".

La reunión, convocada para dar buen fin a los citados millonajes, fue lo que llaman: "Una bassa d'oli". Todo el mundo parecía "saber", de antemano, que la necesidad más urgente era la mencionada. Ahora bien, por lo bajini, y... para variar, los comentarios tenían otro aire bastante más flexible:

- "Això serà rentar es cap a s'ase"
 - "... Fer retxes dins mar..."
 - "... com sa paret que fan, vorera de mar, que ha caiguda abans de estar acabada"

Algún despistado, sin demasiada convicción, pedía un puesto de socorro. Ignoraba, el hombre, que Cruz Roja Española, muy en breve, nos va instalar uno de sus más completos servicios.

Otro, con las ideas un poco más fijadas, pedía una cabina de teléfonos - "O dos" - se burlo un cachondo, y añadió:

- "Cuando se dispone de un maravilloso teléfono público asistido, escondido bajo los muy loables horarios y costumbres de una casa particular, no hay razón para pedir más... Y conste que la familia que lo atiende es, sin duda alguna, la más indicada y servicial. Demasiado ponen ellos de su parte. Otro gallo cantaría si Telefónica actuara en justa correspondencia. Cuando menos, las averías no serían tan insoportablemente frecuentes."

La espeluznante e increíble doble curva, situada frente al Club Náutico, está siendo ignorada por

el personal... (¿Quién sería el infame "buen hombre" que quiso cargar sobre sus espaldas, tan alegre y sinuosa idea?)... Habitantes, veranean y simpatizantes, han empezado a tomar un atajo que está haciendo enmohecer el asfalto de la dichosa (¿De qué) doble curva. ¡Y, además, sin señalizar! ¡Cómo si por señales de tráfico estuvieramos! En la Colonia, de un tiempo a esta parte, tocamos a señal por habitante... "O dos" - Que diría el cachondo.

Curso nuevo, maestra nueva. Menos mal que nuestros niños ya se han acostumbrado y no les afecta... ¿Afectará a los maestros?.

Las farolas de las calles permanecen encendidas muchas horas... durante el día. Luego llega la noche, cerrada, sin luna y sin luz de farolas... Y se pega uno cada leñazo... Es de suponer que se trata, simplemente, de ajustar el reloj automático que las enciende y apaga.

Las "bolsas de procesionaria" han empezado a engalanar, con su presencia, las ramas de nuestros pinos. (Digo: "nuestros pinos" a los que hay en la plaza y algunas calles). Seguramente aún no están "maduras"... (las bolsas, quiero decir) Y lo digo porque todavía no se les han pegado los cuatro tiros de costumbre. "Tiros de gracia", me figuro que serán. Aunque su eficacia es de lo más gracioso. Por cada bolsa que "matan" con este sistema, aparecen dos, o más, al año siguiente.

Y aquí están ya NAVIDAD, AÑO NUEVO y REYES... desde la Colonia de S. Pedro, FELICIDADES A TODOS, AMIGOS EN TONI DE SA COLONIA

En cumplimiento del art. 24 de la Ley de Prensa, damos a la publicidad lo siguiente:

BELLPUIG tiene por misión divulgar las noticias de la Parroquia y fomentar la cultura e interés por nuestra localidad.

Es órgano de la Parroquia de la Transfiguración del Señor de Artá.

Es Director de la publicación D. Rafael Umbert Sureda, párroco.

Los beneficios o déficit de este periódico irán a cargo de la Parroquia.

SITUACION FINANCIERA

Por gastos de impresión y otros ...	423.540'-Ptas.
De ventas, suscripciones, anuncios, etc.	347.215'-Ptas.
Déficit ...	76.325'-Ptas.

Nota.- A pesar del saldo negativo actual, agradecemos a todos nuestros suscriptores y amigos su valiosa colaboración.

LA ADMINISTRACION

CATALINA TH. BONNIN
 GRADUADO SOCIAL COLEGIADO
 ASESORIA LABORAL
 SEGURIDAD SOCIAL
 SEGUROS EN GENERAL

C/. Quatre Cantons, 5 - Tel. 56 20 22
 ARTA (Balears)

Instalaciones Eléctricas

Instalaciones Sanitarias

Eléctrica ARTA - LUX

Venta de Electrodomésticos en general

Avenida Coen y Llorens, 24
 Teléfono 562306

ARTA (Mallorca)

MUEBLES DE COCINA
 MARCOS Y PUERTAS

Francisco Nicolau Cabrer

Calle Gómez Ulla, 38 - Teléfono 20 51 - ARTA

Així mateix i al llarg del mateix mes de desembre, tendran lloc els següents actes: "Instruments Tradicionals de Mallorca (curset de tres sessions). Aspectes Físics de Mallorca (Conferència), i els audio visuals "Sa Dragonera" i "Expedició Kenya-80".

EXPOSICIONES

Para el día 20 de Diciembre está anunciada la inauguración de la exposición "Pinturas del Realismo" de Arthur Oliver Biehl, pintor norteamericano afincado en Betlem, que repite en "la Caixa" donde tuvo un notable éxito en su muestra del pasado año. La exposición que permanecerá abierta hasta el día 1 de Enero de 1981, será presentada por Gabriel Palou.

Y hablando de exposiciones, es seguro que, despues de diez años, el polifacético Sarasate no va a exponer en "la Caixa" en las próximas fiestas de Sant Antoni.

En su lugar lo hará el mosaista Josep Brú, catalán residente en Artá desde hace unos años, que en fechas tan señaladas ofrecerá una muestra de sus obras en mosaico.

Lamentamos que Sarasate no haya sabido/o podido continuar lo que venía siendo tradición, es decir realizar su anual exposición a lo largo de las fiestas de Sant Antoni. Piénsalo Juan, adn hay tiempo de organizar la muestra, locales los hay.

Coincidiendo con las fechas de su XX aniversario, Radio Popular ha instituido unos premios o distinciones bajo la denominación "POPULARS 80" que tendrán continuidad en años sucesivos.

Estas distinciones no premiarán, como viene siendo habitual en otros muchos casos, el éxito. Su fin será distinguir con su entrega aquellas conductas de personas, instituciones o comunidades que, demostradamente, hayan contribuido o vengán contribuyendo a "fer país", a fomentar la convivencia y el bienestar sociales o a defender los valores trascendentes del Hombre y la Sociedad.

La primera acción del jurado, constituido en la propia Emisor, fue la de requerir la colaboración de todos sus corresponsales informativos, solicitándoles cuantos datos y nombres pudiesen aportar. La respuesta fue ciertamente interesante y abundante, y por tanto la selección difícil por el número de candidatos propuestos, prácticamente todos ellos merecedores de las distinciones, muchos de los cuales han sido archivados para ser tenidos en cuenta en sucesivas ocasiones.

En esta primera ocasión o edición se ha acordado otorgar CINCO distinciones a las personas e instituciones siguientes: PREMSA FORANA, por haber renovado profundamente y en sentido absolutamente positivo el circuito insular en forma escrita.

ANTONI MORLA, músico-cantante, por su meritoria labor al musicalizar los poemas de Costa i Llobera, así como por su continuada búsqueda de temas andritxols, poemas y glosas, cristalizando en su trabajo Temas d'Andraitx. AINA MOLL MARQUES, significada colaboradora en la culminación del Diccionario Català-Valencià Balear, junto con su padre Francesc de B. Moll. El 16 de mayo de 1980, fue nombrada Directora General de Política Lingüística de la Generalitat. PERE FULLANA SASTRE, cartero de Binisalem, por su esfuerzo, entrega y entusiasmo en revitalizar la FESTA DES VERNAR. ANTONIO YARZA COLON. Dirigió, junto con el Dr. Han Japing la intervención quirúrgica de un trasplante de cornea en un tejido vascularizado no corneal, sino escleral a un niño de 10 años, ciego de nacimiento, operación que hasta el momento ha resultado un extraordinario éxito.

RESULTADOS DE FUTBOL DEL (20-21) DE DICIEMBRE 1980.

Al... Ses Salines 2- Avance 3.
Inf... Avance 0-Acco. Maracor 0.
Juv... Artá 1- Escolar 1 (Massanet)
Afic... Artá 4- CIDE 2 (Chiqui 3, y Mestre).
Peña... Gran Sol 0- BELLPUIG 6.
1ª Pref... Can Picafort 3- Artá 3 (Ager, Genovard, Lobato).

gestió consistorial

PRINCIPALS ACORDS ADOPTATS EN LA SESSIÓ ORDINÀRI DEL DIA 27 DE NOVEMBRE.

- 1.- Varen ser aprovades les dues actes de les sessions anteriors, per unanimitat.
- 2.- La Cambra Agrària Local va proposar adquirir i cedir a l'Ajuntament un pulveritzador per esquitxar les males herbes dels camins i vorevies. S'acordà per unanimitat acceptar la proposta de la Cambra. No es va decidir el sistema de transport més convenient, ja que es ferà en base a l'experiència. Pareix que la Cambra Agrària té doblers i les vol gastar en benefici del poble.
- 3.- S'acordà adquirir la fotocopiadora U-BIX-100, després d'estudiar les distintes ofertes presentades per distintes firmes. Encara que el grup PSOE es mostrà en favor de la marca Rank Xerox.
- 4.- Va ser acceptada la proposta de Joan Sarasate per a la realització del monument d'acer inoxidable, reservant-se l'Ajuntament l'estudi de l'ubicació del monument.

Com recordarà el lector en el número passat del Bellpuig donàrem una informació sobre aquest monument de Joan Sarasate. Els regidors, després de veure la maqueta presentada per l'autor, coincidiren en calificar-la com una Obra d'Art.

PRIMER PARTIDO DE FUTBOL JUGADO EN ARTA

Estaríamos por allá del año 1922, o 23, cuando en Artá se celebró el primer partido de fútbol, siendo su organizador, el popular y deportista Sr. Bujosa "llamo En Guillel Ganancá", cuyo partido formó parte del programa de fiestas de San Salvador, en el que yo debuté por primera y última vez.

Los chicos de mi edad, al salir de la escuela íbamos a Sa Clota a dar patadas y correr detrás de un balón que había construido Jaime Forteza (a) Gallet, aprovechando las herramientas y materiales de su padre, que trabajaba de zapatero, el cual tenía más forma de melón que de esfera.

Nosotros nunca habíamos visto un partido de fútbol, pero algunos (muy pocos) los cuales iban al colegio de Inca, estos si que habían presenciado y jugado algún partido, los cuales nos informaban de lo que era un defensa, un medio o un delantero.

Para efectuar dicho partido se había preparado un campo, en la finca "ES COS", paralelo a la acequia "Es Pontarró", con palos de pino habían construido las porterías.

Los dos equipos se formaron de 22 muchachos de 11 a 13 años.

Para la celebración de dicho partido, habían traído 11 equipajes de niños del Club Baleares. Sorteamos los que debían llevar el jersey y quien los pantalones. A los que les tocó los jerseys blanquiazules, te-

nían que llevar un pantalón corto. Yo (los había que había más de un año que llevaban pantalón largo y ya les venía estrecho) y los del pantalón tenían que llevar una camiseta blanca de su propiedad (A mi equipo nos tocaron los pantalones).

El entusiasmo que reinó entre nosotros durante las semanas que precedieron a la celebración del partido (un verdadero acontecimiento para nosotros), no os lo podeis imaginar. No hablábamos de otra cosa, incluso en las clases, haciendo planes y planteando jugadas, que a la hora de la verdad no salió ninguna.

Y... llegó la fecha ansiada. Por la tarde, antes de ir al campo dimos una vuelta por las principales calles del pueblo, vestidos de futbolistas y acompañados de la banda de música, que nos acompañó hasta el campo.

Aunque en "Ses Pesqueres" todavía no hay césped, en el que nosotros jugamos ya lo había, pero era seco, pues al haber estado sembrado de cereales, estaba el "rostoi" al cual habían pasado un cilindro tirado por un caballo y lo había apianado un poco, así que ya os podéis imaginar el juego que se podía hacer. Mi puesto fue el de medio derecha. Entonces se jugaba con dos defensas, tres medios y cinco delanteros, no existiendo los centrocampistas.

De Palma había venido un jugador

del Baleares, llamado "Pichichi", el cual nos arbitró el partido.

Sonó el silbato y empezamos a dar patadas al balón, pues esto es lo que hacíamos. Para nosotros no existía el pase en profundidad, ni el pase atrás... sólo dar patadas al balón para adelante.

En Artá no se había visto nunca foot-ball y se acercaba el final, con el marcador 0-0, cuando el Sr. Bujosa llamó al "referere" (que así le llamaban entonces al árbitro), diciéndole que tocara un penalti, para que el público viera la manera como se ganaba un partido. La suerte nos fue adversa, ya que el penalti imaginario, fue contra nuestra portería, el cual supuso nuestra derrota. Nuestro portero era Juan Amorós, E.P.D., hermano de la madre de Pedro Moll, el de la Caja de Ahorros y que murió hace unos años en México, el cual lloró al ver la injusta derrota. De los demás participantes me acuerdo de varios, pero al no acordarme de todos, prefiero no mentar ninguno. Solo diré que el otro portero era Jaime Morey, E.P.D., padre de Miguel Morey (a) Escolá.

Después del partido fuimos al Ayuntamiento donde nos obsequiaron con unas galletas, un vaso de agua fresca y unas perras gordas, con las cuales pasamos unas excelentes fiestas.

P.O.G.

Cristalería Isleña
 GRAL. GOOD, 4 TELEFONO 56 08 33 MANACOR
 ESPEJOS, VIDRIOS Y CRISTALES
 ACRISTALAMIENTOS EN GENERAL.

Sananimetal
 Saneamiento y Calefacción - Carpintería Metálica
 Telo.: Taller 560000 Particular 560000
 EXPOSICIÓN Y VENTA
 TALLER Y ALMACEN
 Costa y Liebra, s/n. ARTÁ (Mallorca) Cr. Abrevadora, 7

Muebles BAUZÁ
 DAMIAN BAUZA
 Fábrica: Cr. Bajo Raso, 10 y 12 MANACOR (Mallorca)
 Expositores: Cr. Gral. Franco, 26 Teléfono 55 03 50 Cr. 18 de Julio, 13 Teléfono 55 03 23

CASA NAVAL
 BAR-RESTAURANTE
 URBANIZACIÓN BETLEM Abierto todo el año.
 COLONIA SAN PEDRO Salón para banquetes y bodas.
 (Nueva dirección) Sauna y piscina
 Pistas de tenis.

CICLISMO

Consideramos que es de admirar la gran labor realizada por el C.C. Artense en esta ya finalizada temporada ciclista. Admiración por ser el primer año, y no menos por los trofeos conseguidos en este duro deporte del pedal.

Haciendo un pequeño resumen de este 1980, diremos que:

En lo deportivo;

JACINTO MAYOL (Infantil), consiguió en Sóller el campeonato de Baleares Infantiles primer año, siendo sub-campeón en la totalidad de la categoría, batiendo el record de la escalada. Ganador de la segunda subida a Montesión. Ganador del primer trofeo Bar Can Xoroi de Son Servera. En Son Ferriol cuarto clasificado y primero en infantiles primer año. San Salvador, cuarto en infantiles y primero en su categoría. Ibiza, ganador en su categoría y segundo en las categorías de infantiles y cadetes.

SEBASTIAN MASSANET (Cadetes). 2º Clasificado en Ibiza.

JULIAN CASELLAS, con C.C. Artense conquistó la tercera plaza en el campeonato desarrollado en Ibiza.

Otros componentes del equipo fueron: Rodríguez, Fuster y Pastor, así como Micaela Morey en féminas, siendo ésta la primera corredora que ha tenido Artà.

En lo monetario;

El club tiene actualmente un déficit de 45.000,-, cosa que su actual presidente no considera excesivo,

ya que según manifestó se piensa paliar con la buena voluntad de todos los seguidores.

Nuestra más sincera felicitación por la gran campaña realizada.

En reunión celebrada en el Salón del Centro, se dió a conocer la nueva directiva para la temporada 81, quedando formada como sigue:

Presidente: Antonio Pascual

Vice-Pres.: Lufs Gomila

" " : Pedro Juan

Tesorero: Rafael Bernat

Secretario: Manuel Llaneras.

Vice-Secr. : Gabriel Sureda.

Vocales: Lufs Ferrer, Antonio Mayol, Miguel Grimalt, Bnè. Brunet, Pedro Sancho, Cristóbal Rodríguez, Julián Casellas.

Equipo de corredores:

Cadetes:

José Fuster, Bnè Díaz, Gonzálo Rodríguez, Juan Soler.

Infantiles:

Jacinto Mayol, Antonio Mayol, Gabriel Pastor.

Alevines:

Joaquín "Quini".

Féminas:

Micaela Morey.

Guillem

II DIADA ESPORTIVA COMARCAL

El passat 28 de Novembre se celebrà la II DIADA ESPORTIVA COMARCAL, entre els alumnes de Sant Llorenç, Son Servera, S'Alzinar (Capdepera), San Salvador (Artà), i San Buenaventura (Artà).

Prop d'un milenar d'al.lots en les categories alevins i infantils, tant en el sexe masculí com femení, varen competir des de les 9 del matí fins a les 5 del de capvespre.

D'entre les proves celebrades: camp a través, atletisme (80m, 300m, disc, pes, marxa, etc...), basquetball, pilota-mà, "voleibol", escacs, tenis de taula, futbol-sala. Hauríem de destacar la gran carrera en la categoria infantil femení de M.I.Nebot (Son Salvador), i J.L.Sánchez (S'Alzinar); a l'atletisme fou una excel.lent actuació la d'En A. Esteva (Sant Llorenç) ja que va llançar el disc a 21 m; En J. Servera (Son

Servera) amb un atac i una gran mestría va imposar el seu sabre en el difícil art del joc dels escacs.

Les proves d'associació varen ser més fluïdes, degudes sense cap dubte a la escassa preparació tècnica i sobretot a què era la primera vegada que se competia.

Va ser molt interessant el gran companyerisme i l'amistat que se va desenvolupar durant aqueixes hores, amistat que se espera que s'incrementi amb les tres diades que falten.

A tots els col.legis participants l'Ajuntament va tenir un obsequi consistent amb una placa commemorativa.

J. Mayol.

COMENTARIO , viene pág 16.

aprendida, estamos viendo unas actuaciones muy nefastas.

Estamos conformes que se expulse a un jugador por dar una patada al contrario sin balón. Pero lo que no podemos admitir es que un jugador de una patada, un empujón y etc.. como el nº 8 del Algaida y el colegiado no le enseñe ni tan sólo una tarjeta. Seguro que la Federación tendría que mandar más de una vez a sus

delegados.

Pero, por una vez hace años... el entrenador comerá los turronecillos en Artà.

Publicamos una foto de los alevines, seguro que se la merecen ya que hasta la fecha van imbatidos, desde estas líneas de Bellpuig nuestra felicitación a todos los componentes, haciendo mención especial a la gran labor del preparador Mascaró.

MAESSU

PAPELERIA ESPECIALIZADA

Distribuidor de

Buffetti

MATERIAL REGIONAL DE OFICINA

Gómez Ulla, 25
Teléfono 66 23 63
ARTA

FUTBOL

marcador

ALEVINES

Campos 1- Avance 2
 Avance 1- Olímpic 1
 Escolar 1- Avance 2
 Avance 2- La Salle de Manacor 0

INFANTILES

Escolar 3- Avance 2
 Avance 7- Bunyola 1
 Buger 1- Avance 0

INFANTILES

Avance 1- Alcudia 0
 Escolar 3- Avance 2
 Avance 7-Bunyola 1
 Buger 1- Avance 0

JUVENILES

Artá 1 - España 2 (Camara).
 Santany 2- Artá 1 (Rocha)
 Artá 2- Felantix 2 (Massanet, Rocha)
 Porreras 2- Artá 1 (Massanet)

AFICIONADOS

Artá 0-Porreras 1
 Sóller 1- Artá 1 (Chiqui).

PEÑA

ES Pop 0-Bellpuig 0
 Bellpuig 1- Bar Mingo 1
 Bellpuig 2- CAPSA 2

PREFERENTE

Aleudia 3- Artá 2 (Sanz, Mascaró)
 Artá 0-Escolar 0
 Petra 1-Artá 0
 Artá 1- Algaida 0 (Sanz).

TROFEO A LA REGULARIDAD
 (CASA BOTELLA), hasta 8-12-80
 DURAN 38 ptos.
 DOMENGE 37

FERRER 36, LOBATO y AMER 35 , ACUÑAS
 33, MASCARO y SANZ 28, CABRER 26.etc

TROFEO AL MAXIMO GOLEADOR (donado
 por el BAR CENTRO).

LOBATO 7 goles.

SANZ 5 "

HERNANDEZ 3 goles

MASCARO, A.RIERA 2 goles.

DURAN, A. FERRER, JUANITO 1 gol.

COMENTARIO

Mal, no.- "Desgraciadamente mal", es otro de los puntos que se puede discutir. Lesiones unas y más. Nos encontramos sin centrales, ya que sinceramente desde la lesión de Cabrer, seguro que el entrenador anda o corre de cabeza.

Juanito, el siempre polémico, pero efectivo lateral izquierdo, intervenido quirúrgicamente hasta tan sólo unas semanas por rotura de menisco, se ha notado su falta en ésta, buena y contundente defensa del Artá

Las tarjetas y otros pormenores empiezan a marcar huella en el equipo, no se piensa con lo aficionados (posibles reservas), pero es que también para formar a los 11, el otro día casi se recurrió a los "veteranos"; pero al fin y al cabo lo que pasaba es que Sóller cae un poco lejos. Pero, Ses Pesqueres, esta simplemente a dos pasos, lo curioso del caso es que este gran aficionado (público en general), tenga que ver como el técnico llega a los partidos en la segunda parte, y por muy seguidor catalán que sea, no está a la altura de poder decir: "vini, vidi, vinci"...H.H. es otro.

Siguiendo en la primera Preferente se ganó al Arenal en cinco minutos, lo bueno o lo malo es que fueron los finales. En Alcudia, en su nuevo y lujoso campo, paso todo lo contrario, ganando por dos a cero a la media hora, se perdió por tres a dos, lo único bueno fue que su cronista califico como mala la actuación del árbitro. Efectivamente el

Sr. Colom se pasó, mejor dicho, no fue lo suficiente hombre de situarse como máximo responsable del encuentro y expulsar al jugador Más, cuando éste le zarandó y le gritó como si fuese un simple muñeco; pero Alcudia es Alcudia, no lo olviden, pero es claro que en su día estuvieron a favor de la huelga de árbitros.

De la rivalidad o mal tiempo del encuentro disputado contra el Escolar, sólo podemos añadir que fue partido pasado por agua. Mejores días del Club se han visto.

En Petra, se quedaron sin ver a todo un lider y sin poder festejar la esperada gran entrada.

Sin ver a un lider, porque sinceramente el Artá demostró en aquel encuentro muy poca ambición de poder. Sin festejar la entrada que no fue por el mal tiempo, seguidores del Artá, lo normales, es decir muchos, lo fatal para la U.D. Petra: la taquilla, es que señores, la entrada a 300 pelats, es mucho dinero y más aún para ver a un Petra, ya que el único que va con la voz cantante es su secretario, y si en vez de citar algún comentario en cierta revista Manacorense, hubiese dicho la verdad seguro que a la devolución de visita podría venir con la cara muy alta, porque seguro tendrá que pagar un buen "precio" para ver el partido en Ses Pesqueres.

Del Artá-Algaida, perdón queriamos decir Artá-Sr. Amengual (colegiado de turno), pues lo de siempre, esta gente viene con la lección bien

continua pàg. 15